

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
 PEDRO CRUZ VILLALÓN
 της 6ης Ιουλίου 2010¹

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά ζήτημα ερμηνείας της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών², σε σχέση με την εκτέλεση ερήμην εκδιδόμενων αποφάσεων στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος. Το Cour Constitutionnelle (Συνταγματικό Δικαστήριο) του Βελγίου ερωτά, κατ' ουσίαν, αν πρόσωπο που καταδικάστηκε ερήμην πρέπει να παραδοθεί από τις δικαστικές αρχές του κράτους εκτελέσεως, ανεξαρτήτως από το αν το κράτος αυτό χαρακτηρίζει το σχετικό ένταλμα ως ένταλμα συλλήψεως με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης ή ως ένταλμα συλλήψεως με σκοπό την εκτέλεση ποινής. Ο χαρακτηρισμός που θα δοθεί είναι αποφασιστικής σημασίας, δεδομένου ότι, κατά το γράμμα της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου, το ένα είδος εντάλματος επιτρέπει στο κράτος μέλος εκτελέσεως να εξαρτά την παράδοση από μεταγενέστερη επιστροφή του προσώπου προς έκτιση, ενδεχομένως, της ποινής του στο εν λόγω κράτος, πράγμα που δεν επιτρέπεται από το έτερο είδος εντάλματος.

I — Νομοθετικό πλαίσιο

A — Το δίκαιο της Ένωσης

2. Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο) για το ευρωπαϊκό

ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, τονίζει στην αιτιολογική της έκθεση τον σκοπό που επιδιώκει η νομική αυτή πράξη καθώς και τη σπουδαιότητα που έχει η διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων:

«5) Ο στόχος που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, να αποτελέσει ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, συνεπάγεται την κατάργηση της έκδοσης μεταξύ κρατών μελών και την αντικατάστασή της από σύστημα παράδοσης μεταξύ δικαστικών αρχών. Εξάλλου, η εισαγωγή ενός νέου απλουστευμένου συστήματος παράδοσης προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή είναι ύποπτα, προς το σκοπό της εκτέλεσης καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων ή ποινικής δίωξης επιτρέπει να αρθούν η πολυπλοκότητα και το ενδεχόμενο καθυστερήσεων που είναι εγγενή στις ισχύουσες διαδικασίες έκδοσης. Οι κλασικές σχέσεις συνεργασίας που ισχύουν μέχρι σήμερα μεταξύ κρατών μελών θα πρέπει να δώσουν τη θέση τους σε σύστημα ελεύθερης κυκλοφορίας τόσο των προδικαστικών όσο και των οριστικών ποινικών αποφάσεων, σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

¹ — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

² — Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002 (EE L 190, σ. 1).

[...]

10) Ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού ένταλματος συλλήψεως βασίζεται σε υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού δύναται να ανασταλεί μόνον στην περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των αρχών που διατυπώνονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία διαπιστώνεται από το Συμβούλιο κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, της εν λόγω Συνθήκης με τις συνέπειες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου.

εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους συνταγματικούς τους κανόνες σε σχέση με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία του τύπου και την ελευθερία της έκφρασης σε άλλα μέσα.»

3. Το άρθρο 1 της αποφάσεως-πλαίσου ορίζει το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και επισημαίνει εκ νέου τη σπουδαιότητα της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων κατά των οποίων στρέφεται το ένταλμα:

[...]

12) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εκφράζονται στον Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε στο κεφάλαιο VI αυτού. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο ώστε να απαγορεύει την άρνηση παράδοσης προσώπου για το οποίο έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως εφόσον αντικειμενικά στοιχεία δείχνουν ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως εκδίδεται προς το σκοπό της δίωξης ή τιμωρίας προσώπου λόγω του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, της εθνοτικής καταγωγής, της ιθαγένειας, της γλώσσας, των πολιτικών φρονημάτων ή του γενετήσιου προσανατολισμού τους ή ότι η θέση του προσώπου αυτού μπορεί να επιδεινωθεί για οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους λόγους. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν

«1) Το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως είναι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς το σκοπό της συλλήψεως και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.

2) Τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας αποφάσεως-πλαίσου.

3) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.»

4. Το άρθρο 4 της αποφάσεως-πλαisiού εκθέτει τους προαιρετικούς λόγους μη εκτέλεσεως του εντάλματος που έχουν στη διάθεσή τους τα δικαστήρια του κράτους μέλους εκτελέσεως, μεταξύ των οποίων διακρίνεται ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 6:

«Η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως:

[...]

6) εάν το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει εκδοθεί προς το σκοπό της εκτέλεσης ποινής ή μέτρου ασφαλείας, στερητικών της ελευθερίας, όταν ο καταζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης, είναι υπήκοος ή κάτοικός του και αυτό το κράτος δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή ή το μέτρο ασφαλείας σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο·[...].».

5. Το άρθρο 5 της αποφάσεως-πλαisiού προβλέπει τις εγγυήσεις που πρέπει να παράσχει το κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος οι οποίες, εφόσον δεν τηρηθούν, μπορούν να δικαιολογήσουν την άρνηση παράδοσης. Όσον αφορά την παρούσα διαδικασία, επισημαίνεται η εγγύηση σχετικά με τις ερήμην εκδιδόμενες αποφάσεις, που έχει ως εξής:

«Η εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να εξαρτηθεί, κατά το δίκαιο του

κράτους μέλους εκτέλεσης, από μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1) όταν το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει εκδοθεί προς το σκοπό της εκτέλεσης ποινής ή μέτρου ασφαλείας που έχει επιβληθεί με απόφαση εκδοθείσα από τον ενδιαφερομένο και όταν ο ενδιαφερομένος δεν είχε κλητευθεί αυτοπροσώπως ούτε είχε ενημερωθεί κατ' άλλον τρόπο σχετικά με την ημερομηνία και τον τόπο της ακροαματικής διαδικασίας που οδήγησε στην απόφαση που εκδόθηκε εν τη απουσία του, η παράδοση μπορεί να εξαρτηθεί από το αν η δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος παρέχει επαρκείς εγγυήσεις ώστε να εξασφαλισθεί στον καθού το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως, ότι θα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει να δικαστεί εκ νέου στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος και να παρίσταται κατά τη λήψη της απόφασης·

[...]

3) όταν το πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως προς το σκοπό της δίωξης είναι υπήκοος ή κάτοικος του κράτους μέλους εκτέλεσης, η παράδοση μπορεί να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι το εν λόγω πρόσωπο, μετά από ακρόασή του, θα [μεταχθεί] στο κράτος μέλος εκτέλεσης ώστε να εκτίσει εκεί τη στερητική της ελευθερίας ποινή ή το στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας που θα απαγγελθεί εναντίον του στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος.»

B — Το εθνικό δίκαιο

ορίζονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης περί Ευρωπαϊκής Ένωσης».

6. Το Βασίλειο του Βελγίου μετέφερε στο εσωτερικό του δίκαιο την απόφαση-πλαίσιο 2002/584 με τον νόμο της 19ης Δεκεμβρίου 2003 για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως, του οποίου ο σκοπός ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, ως εξής:

«Το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως αποτελεί δικαστική απόφαση εκδιδόμενη από την αρμόδια δικαστική αρχή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καλούμενη δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος, με σκοπό τη σύλληψη και την παράδοση στην αρμόδια δικαστική αρχή άλλου κράτους μέλους, καλούμενη αρχή της εκτέλεσεως, ατόμου καταζητούμενου προς άσκηση ποινικής δίωξης ή προς εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφαλείας στερητικού της ελευθερίας».

7. Το άρθρο 4 του νόμου αυτού, που αφορά λόγο μη εκτέλεσεως του εντάλματος στηριζόμενο στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ορίζει τα ακόλουθα:

«Επιτρέπεται η μη εκτέλεση Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[...]

5) όταν σοβαροί λόγοι δικαιολογούν την πεποίθηση ότι η εκτέλεση του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως θα έθιγε τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου περί του οποίου πρόκειται, όπως αυτά

8. Στους προαιρετικούς λόγους μη εκτέλεσεως, το άρθρο 6 του νόμου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τους εξής:

«Εκτέλεση μπορεί να μη χωρήσει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[...]

4) στην περίπτωση κατά την οποία το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως εκδόθηκε προς εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφαλείας, όταν το πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε το ένταλμα έχει τη βελγική ιθαγένεια ή κατοικεί στο Βέλγιο και οι αρμόδιες βελγικές αρχές αναλαμβάνουν τη δέσμευση να εκτελέσουν την ποινή ή το μέτρο ασφαλείας σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία.

[...]»

9. Η διαδικασία μεταγωγής στο κράτος εκτέλεσεως προβλέπεται στο άρθρο 18, παράγραφος 2, του νόμου της 23ης Μαΐου 1990 περί διακρατικής μεταγωγής καταδίκων, αναλήψεως ή μεταβιβάσεως της εποπτείας προσώπων που καταδικάστηκαν υπό αίρεση ή αφέθηκαν ελεύθερα υπό αίρεση, καθώς και της αναλήψεως της μεταβιβάσεως της εκτέλεσεως ποινών και μέτρων στερητικών της ελευθερίας, το οποίο έχει ως εξής:

«Η δικαστική απόφαση που λαμβάνεται κατ'εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 4, του

νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003, περί Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως, συνεπάγεται την ανάληψη της εκτέλεσης της ποινής ή του στερητικού της ελευθερίας μέτρου που επιβάλλει η εν λόγω δικαστική απόφαση. Η ποινή ή το στερητικό της ελευθερίας μέτρο εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου».

10. Το άρθρο 18 του νόμου της 23ης Μαΐου 1990 περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο VI, το οποίο φέρει τον τίτλο «Περί της εκτέλεσης στο Βέλγιο ποινών και μέτρων στερητικών της ελευθερίας που έχουν επιβληθεί στην αλλοδαπή». Το άρθρο αυτό πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 25 του ίδιου νόμου, το οποίο ορίζει:

«Οι διατάξεις των κεφαλαίων V και VI δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις ερήμην ποινικής καταδίκης, πλην των περιπτώσεων που προβλέπει το άρθρο 18, παράγραφος 2, όταν πρόκειται για ερήμην καταδίκη που έχει περιβληθεί την ισχύ του δεδικασμένου.»

11. Το άρθρο 25 του νόμου της 23ης Μαΐου 1990 καθιστά το άρθρο 6, παράγραφος 4, του εν λόγω νόμου ανεφάρμοστο επί διαδικασίας εκτέλεσης Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως προς εκτέλεση ποινής επιβληθείσας ερήμην, κατά της οποίας, όμως, ο καταδικασθείς έχει ακόμα τη δυνατότητα προσφυγής από την οποία δεν έχει παραιτηθεί.

12. Σε σχέση με τις εγγυήσεις που πρέπει να παράσχει το κράτος μέλος εκδόσεως του

εντάλματος, ο Βέλγος νομοθέτης, με τον προπαρατεθέντα νόμο του 2003, όρισε τα ακόλουθα:

«Στην περίπτωση κατά την οποία το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως εκδόθηκε προς εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφάλειας που επιβλήθηκε με ερήμην εκδοθείσα απόφαση, και εφόσον το άτομο περί του οποίου πρόκειται δεν κλητεύθηκε προσωπικώς ούτε ενημερώθηκε κατ' άλλον τρόπο περί της ημερομηνίας και του τόπου της ακροαματικής διαδικασίας κατόπιν της οποίας εκδόθηκε η ερήμην απόφαση, η παράδοση θα εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι η δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος θα παράσχει διαβεβαιώσεις κρινόμενες επαρκείς ότι θα διασφαλίσει στο άτομο κατά του οποίου εκδόθηκε το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως τη δυνατότητα να ζητήσει τη διεξαγωγή νέας δίκης στο κράτος εκδόσεως, η οποία θα διεξαχθεί παρισταμένου του ίδιου.

Η ύπαρξη διατάξεως στη νομοθεσία του κράτους εκδόσεως του εντάλματος προβλέπουσας προσφυγή και η παράθεση των προϋποθέσεων ασκήσεως αυτής της προσφυγής από τις οποίες να προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος θα έχει πράγματι τη δυνατότητα να ασκήσει το σχετικό δικαίωμα, πρέπει να θεωρηθούν ως επαρκείς διαβεβαιώσεις, κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου».

13. Το άρθρο 8 του νόμου του 2003 προβλέπει ρήτρα παραδόσεως υπό όρους η οποία εφαρμόζεται στα εντάλματα συλλήψεως προς άσκηση ποινικής δίωξης:

«Στην περίπτωση κατά την οποία το άτομο κατά του οποίου έχει εκδοθεί Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως προς άσκηση δίωξης έχει τη βελγική ιθαγένεια ή κατοικεί στο

Βέλγιο, η έκδοση μπορεί να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι μετά τη δίκη του, το άτομο αυτό θα μεταχθεί στο Βέλγιο, προκειμένου να εκτίσει εκεί την ποινή ή το μέτρο ασφάλειας που του επιβλήθηκε στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος».

II — Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία ενώπιον των βελγικών δικαστηρίων

14. Τον Ιούνιο του 2000, ο I.B., ρουμανικής ιθαγένειας, καταδικάστηκε από το πρωτοδικείο του Βουκουρεστίου σε τέσσερα έτη φυλάκισης για το αδίκημα της διακίνησης πυρηνικού και ραδιενεργού υλικού. Τον Απρίλιο του 2001, η ποινή επιβεβαιώθηκε κατ' έφεση, ενώ ορίστηκε ότι η έκτισή της θα πραγματοποιηθεί σε καθεστώς ελευθερίας υπό επιτήρηση. Στις 15 Ιανουαρίου 2002, το Ανώτατο Δικαστήριο της Ρουμανίας επικύρωσε την επιβληθείσα στον I.B. ποινή, διατάσσοντας όμως η έκτισή της να πραγματοποιηθεί σε σφραγιστικό κατάστημα. Η διάταξη του Ανωτάτου Δικαστηρίου εκδόθηκε ερήμην του κατηγορουμένου, ο οποίος δεν είχε προσωπικώς ενημερωθεί για την ημερομηνία και τον τόπο της διεξαγωγής της ακροαματικής διαδικασίας που περατώθηκε με την έκδοση της καταδικαστικής απόφασης.

15. Κατά τον I.B., οι συνθήκες υπό τις οποίες εκδόθηκαν οι διαδοχικές δικαστικές αποφάσεις συνιστούν σοβαρή προσβολή των δικαιωμάτων του δικαιωμάτων. Ο I.B. ισχυρίζεται ότι, λόγω του γεγονότος αυτού, αναγκάστηκε να διαφύγει από τη χώρα του και να εγκατασταθεί στο Βέλγιο, όπου διαμένει αδιαιπίτως μέχρι σήμερα χωρίς να έχει εκτίσει την επιβληθείσα σε αυτόν ποινή.

16. Στις 14 Φεβρουαρίου 2006, οι βελγικές αρχές χορήγησαν στον I.B. άδεια διαμονής με ισχύ υπερβαίνουσα τους τρεις μήνες. Επιπλέον, στην υπό κρίση υπόθεση δεν αμφισβητείται ότι ο I.B. διαμένει στο Βέλγιο από το 2002 με τη σύζυγό του και τα τρία του τέκνα. Όπως προκύπτει από την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής απόφασης, η σύζυγος του I.B. είναι αυτοαπασχολούμενη εργάτρια εγκατεστημένη στο Βέλγιο.

17. Στις 11 Δεκεμβρίου 2007, ο I.B. συνελήφθη από τη βελγική αστυνομία και τέθηκε υπό κράτηση προς εκτέλεση εντάλματος συλλήψεως που είχε εκδώσει η INTERPOL στις 10 Φεβρουαρίου 2006. Το ένταλμα αφορούσε τη σύλληψη και παράδοση του I.B. στη Ρουμανία, προκειμένου αυτός να εκτίσει την προαναφερθείσα ποινή που του επέβαλε το Ανώτατο Δικαστήριο της εν λόγω χώρας. Κατόπιν ακροάσεώς του ενώπιον του τακτικού ανακριτή, ο I.B. αφέθηκε ελεύθερος υπό περιοριστικούς όρους μέχρι την έκδοση της τελικής απόφασης περί παραδόσεώς του.

18. Στις 13 Δεκεμβρίου 2007, το πρωτοδικείο Βουκουρεστίου εξέδωσε Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως κατά του I.B. προκειμένου αυτός να εκτίσει την ποινή των τεσσάρων ετών φυλακίσεως που του είχε επιβληθεί στη Ρουμανία.

19. Στις 19 Δεκεμβρίου 2007, ο I.B. ζήτησε από την Office des Étrangers (υπηρεσία αλλοδαπών) να αναγνωριστεί ως αιτών άσυλο, όπερ και έγινε δεκτό στις 11 Μαρτίου 2008. Παρά ταύτα, στις 7 Ιουλίου του ίδιου έτους η υπηρεσία Comisariat Général aux Réfugiés et Apatrides (υπηρεσία αρμόδια για τους αιτούντες άσυλο και τους απάτριδες) απέρριψε την αίτηση αυτή. Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον

του Conseil d'Etat, επί της οποίας εκκρεμεί η έκδοση αποφάσεως.

20. Στις 29 Φεβρουαρίου 2008, οι βελγικές εισαγγελικές αρχές ζήτησαν από το πρωτοδικείο της Nivelles την εκτέλεση του εντάλματος συλλήψεως που είχε εκδώσει το ρουμανικό δικαστήριο. Το πρωτοδικείο της Nivelles, με την από 22 Ιουλίου 2008 διάταξη του, έκρινε ότι το ένταλμα πληροί όλες τις προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις. Εντούτοις, επισήμανε ότι ως βάση του αιτήματος περί παραδόσεως του Ι.Β. προβαλλόταν ο σκοπός εκτέλεσεως ερήμην εκδοθείσας δικαστικής αποφάσεως που δεν είχε ακόμα περιβληθεί την ισχύ δεδικασμένου. Υπό τις συνθήκες αυτές, το δικαστήριο διαπίστωσε ότι, κατά τη ρουμανική δικονομία, ο Ι.Β. είχε δικαίωμα, εφόσον καταδικάστηκε ερήμην, να δικαστεί εκ νέου ενώπιον του δικαστηρίου που επιλήφθηκε πρωτοδικώς της διαφοράς.

21. Στο πρωτοδικείο της Nivelles γεννήθηκαν αμφιβολίες ως προς τον χαρακτηρισμό του εντάλματος συλλήψεως που είχε εκδώσει το ρουμανικό δικαστήριο. Αφενός, το εν λόγω ένταλμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένταλμα με σκοπό την εκτέλεση ποινής, συγκεκριμένα δε της ποινής που επιβλήθηκε το 2002 και επικυρώθηκε μεταγενέστερα από το Ανώτατο Δικαστήριο της Ρουμανίας. Αφετέρου, και στο μέτρο που ο Ι.Β. είχε δικαίωμα να δικαστεί εκ νέου λόγω ερήμην καταδίκης του, το ένταλμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένταλμα με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης. Η επιλογή του ενός ή του άλλου χαρακτηρισμού συνεπάγεται, αντιστοίχως, διαφορετικά αποτελέσματα: αν πρόκειται για ένταλμα με σκοπό την εκτέλεση ποινής, ο Ι.Β. δεν μπορεί να ζητήσει την έκτισή της στο Βέλγιο, δεδομένου ότι η επιβάλλουσα την

ποινή απόφαση δεν αποτελεί δεδικασμένο-αντιθέτως, αν πρόκειται για ένταλμα με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης, οι βελγικές αρχές μπορούν να εξαρτήσουν την παράδοση του Ι.Β. από τη μεταγενέστερη μεταγωγή του στο Βέλγιο, ήτοι το κράτος διαμονής του.

22. Το δικαστήριο έκρινε ότι πρόκειται για ένταλμα με σκοπό την εκτέλεση ποινής και, ως εκ τούτου, δεν ήταν σε θέση να παραθέσει ουδεμία νομική βάση για να αρνηθεί την εκτέλεσή του ή να την εξαρτήσει από μεταγενέστερη επιστροφή του κατηγορουμένου.

23. Οι αμφιβολίες αυτές, στηριζόμενες σε συστηματική ερμηνεία της βελγικής νομοθεσίας, αποτελούν τη βάση του ερωτήματος περί αντισυνταγματικότητας που υπέβαλε το πρωτοδικείο της Nivelles στο Cour Constitutionnelle, το οποίο έχει ως εξής:

«Το άρθρο 8 του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003, περί Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως, ερμηνευθέν υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως εκδοθέντος στο πλαίσιο ασκήσεως δίωξεως, αντιθέτως του εκδιδομένου στο πλαίσιο εκτέλεσεως ποινής ή στερητικού της ελευθερίας μέτρου ασφαλείας, αντιβαίνει προς τα άρθρα 10 και 11 του Συντάγματος, καθόσον δεν επιτρέπει να εξαρτάται η παράδοση στις δικαστικές αρχές που εξέδωσαν το ένταλμα προσώπου βελγικής ιθαγένειας ή προσώπου το οποίο κατοικεί στο Βέλγιο και κατά του οποίου έχει εκδοθεί Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως για την εκτέλεση ποινής επιβληθείσας με ερήμην εκδοθείσα απόφαση από την προϋπόθεση ότι μετά την άσκηση εκ μέρους του προσφυγής και τη διεξαγωγή νέας ένδικης διαδικασίας, αναφορικά προς τις οποίες οι δικαστικές αρχές που εξέδωσαν το ένταλμα έδωσαν

διαβιβάζονται κριθείσες επαρκείς κατά την έννοια του άρθρου 7 του εν λόγω νόμου, το πρόσωπο αυτό θα επαναπροωθηθεί στο Βέλγιο προκειμένου να εκτίσει στη χώρα αυτή την ποινή ή προκειμένου να εφαρμοστεί κατά αυτού το μέτρο ασφάλειας που του επιβλήθηκε στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος;»

24. Το Cour Constitutionnelle έκρινε ότι το ερώτημα αφορά τομέα ο οποίος, κατ' ουσίαν, απαιτεί την ερμηνεία της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584. Κατόπιν ακροάσεως των διαδικασιών, στη διάρκεια της εν λόγω παρεμπόδισης διαδικασίας επί της συνταγματικότητας, το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να υποβάλει αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.

III — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

25. Στις 31 Ιουλίου 2009 καταχωρίστηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως του Cour Constitutionnelle, η οποία περιλαμβάνει τα ακόλουθα ερωτήματα:

«1) Πρέπει το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως που εκδόθηκε προς εκτέλεση ερήμην εκδοθείσας καταδικαστικής αποφάσεως, χωρίς ο καταδικασθείς να έχει ενημερωθεί για τον τόπο ή για την ημερομηνία της ακροαματικής διαδικασίας και κατά της οποίας έχει ακόμη δυνατότητα προσφυγής να θεωρηθεί όχι ως

ένταλμα συλλήψεως με σκοπό την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφάλειας στερητικού της ελευθερίας, κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 6, της αποφάσεως-πλαίσιου του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2002/584/ΔΕΥ, της 13ης Ιουνίου 2002, για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Συλλήψεως και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, αλλά ως ένταλμα συλλήψεως με σκοπό την άσκηση διώξεως, κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, της ως άνω αποφάσεως-πλαίσιου;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχουν τα άρθρα 4, σημείο 6, και 5, σημείο 3, της ως άνω αποφάσεως-πλαίσιου την έννοια ότι δεν επιτρέπουν στα κράτη μέλη να εξαρτούν την παράδοση στις δικαστικές αρχές του κράτους εκδόσεως του εντάλματος προσώπου το οποίο κατοικεί στο έδαφός τους και κατά του οποίου έχει εκδοθεί, υπό τις περιστάσεις που εκτέθηκαν στο πρώτο ερώτημα, ένταλμα συλλήψεως προς εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφάλειας στερητικού της ελευθερίας, από την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο αυτό θα προωθηθεί εκ νέου στο κράτος εκτελέσεως προκειμένου να εκτίσει την ποινή ή το στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας που του έχει επιβληθεί με απόφαση μη δυνάμενη πλέον να προσβληθεί στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, έρχονται τα ως άνω άρθρα σε αντίθεση προς το άρθρο 6, παράγραφος 2, της Συνθήκης περί Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ειδικότερα, προς την αρχή της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχουν τα άρθρα 3 και 4 της ως άνω αποφάσεως-πλαisiού την έννοια ότι αποκλείουν την εκ μέρους των δικαστικών αρχών κράτους μέλους άρνηση εκτελέσεως Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να υποθεθεί ότι η εκτέλεσή του θα έθιγε θεμελιώδη δικαιώματα του προσώπου κατά του οποίου στρέφεται το ένταλμα αυτό, όπως τα κατοχυρώνει το άρθρο 6, παράγραφος 2, της Συνθήκης περί Ευρωπαϊκής Ένωσης;»

26. Γραπτές παρατηρήσεις υπέβαλαν ο I.B., η Βελγική, η Αυστριακή, η Γερμανική, η Πολωνική, η Σουηδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή και το Συμβούλιο.

27. Στις 11 Μαΐου 2010 διεξήχθη η επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά τη διάρκεια της οποίας ανέπτυξαν προφορικώς τους ισχυρισμούς τους η Βελγική και η Σουηδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή.

IV — Προκαταρκτική ανάλυση

28. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά ζήτημα ερμηνείας της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584. Το Cour Constitutionnelle επισημαίνει ότι η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα πρόσωπο που έχει καταδικαστεί ερήμην σε κράτος μέλος ενδέχεται να στερηθεί της δυνατότητας το κράτος μέλος εκτελέσεως να εξαρτήσει την

παράδοσή του από μεταγενέστερη μεταγωγή του στο τελευταίο αυτό κράτος προκειμένου να εκτίσει την ποινή στο έδαφός του.

29. Το ανωτέρω συμπέρασμα συνάγεται από την ερμηνεία που παρατίθεται ακολούθως.

30. Το άρθρο 4, παράγραφος 6, της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584, εξουσιοδοτεί τη δικαστική αρχή εκτέλεσης να αρνηθεί την εκτέλεση του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Συλλήψεως εάν το τελευταίο έχει εκδοθεί στο κράτος έκδοσης «προς εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφαλείας στερητικών της ελευθερίας», οσάκις ο καταδικασθείς διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης, είναι υπήκοος ή κάτοικός του. Στην περίπτωση αυτή, και εφόσον το κράτος εκτέλεσης δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή ή το μέτρο ασφαλείας, το δικαστήριο που είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση του εντάλματος μπορεί να την αρνηθεί. Σύμφωνα με το γράμμα της αποφάσεως-πλαisiού, στην περίπτωση αυτή πρόκειται για «προαιρετικό λόγο μη εκτελέσεως».

31. Επιπλέον, το άρθρο 5 περιέχει σειρά εγγυήσεων τις οποίες οφείλουν να παρέχουν τα δικαστήρια εκδόσεως του εντάλματος αν επιθυμούν την εκτέλεση των αποφάσεών τους σύμφωνα με τη διαδικασία της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584. Μεταξύ άλλων, διακρίνεται η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 εγγύηση, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η υπό όρους παράδοση οσάκις, κατόπιν εκδόσεως καταδικαστικής αποφάσεως εν απουσία του κατηγορουμένου, δεν διασφαλίζεται ότι το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται το ένταλμα θα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει να

δικαστεί εκ νέου³. Επιπλέον, η παράγραφος 3 προσθέτει ότι η παράδοση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί υπό όρους οσάκις ζητείται η εκτέλεση εντάλματος με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης και το θιγόμενο πρόσωπο είναι υπήκοος του κράτους μέλους εκτελέσεως ή διαμένει σε αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο όρος περιορίζεται στη δέσμευση του κράτους μέλους εκδόσεως να μεταγάγει το πρόσωπο στο κράτος μέλος εκτελέσεως προκειμένου να εκτίσει εκεί την ποινή ή το μέτρο ασφάλειας που του επιβλήθηκε στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος.

32. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 προστατεύει, αφενός, όσους είναι υπήκοοι ενός κράτους μέλους εκτελέσεως ή διαμένουν σε αυτό, προκειμένου να διασφαλίσει τους δεσμούς συνάφειάς τους με συγκεκριμένο έδαφος. Εν τέλει, πρόκειται για ενός είδους ένσταση που μπορεί να προβληθεί κατά του εντάλματος συλλήψεως και η οποία βασίζεται στην προστασία ορισμένων συναισθηματικών δεσμών του προσώπου με τον οικείο του περίγυρο, διευκολύνοντας επιπλέον τη μελλοντική επανένταξή του. Εκτός αυτού, προστατεύονται επίσης όσοι δικάστηκαν ερήμην σε κράτος μέλος εκδόσεως ενός εντάλματος, παρέχοντας στα πρόσωπα αυτά τη δυνατότητα να

παραδοθούν μόνον εφόσον διασφαλίζεται η δυνατότητα να δικαστούν εκ νέου.

33. Όπως όμως διαπίστωσε και το Cour Constitutionnelle, η συνύπαρξη των δύο αυτών σκοπών οδηγεί σε ανακόλουθα αποτελέσματα. Τούτο ισχύει στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αναγκαίο να προστατευθεί πρόσωπο που εμπίπτει ταυτοχρόνως σε αμφότερες τις κατηγορίες. Η περίπτωση του I.B. ανήκει σε αυτές: ένας Ρουμάνος υπήκοος που διαμένει νομίμως στο Βέλγιο, ο οποίος όμως πρέπει να επιστρέψει στη Ρουμανία για να εκτίσει ποινή επιβληθείσα με απόφαση εκδοθείσα ερήμην, κατά της οποίας σκοπεύει να προσφύγει ζητώντας να δικαστεί εκ νέου, όπως δικαιούται. Υπό τις συνθήκες αυτές ερωτάται τι είδους ένταλμα εξέδωσαν οι ρουμανικές αρχές. Πρόκειται για ένταλμα με σκοπό την εκτέλεση ποινής ή ένταλμα με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης; Θα μπορούσε να πρόκειται για το πρώτο, στην περίπτωση όμως αυτή τα βελγικά δικαστήρια δεν έχουν ρητή εξουσία, ούτε δυνάμει της αποφάσεως-πλαisiού ούτε δυνάμει της εσωτερικής τους νομοθεσίας, να εξαρτήσουν την παράδοση του I.B. από τη μεταγενέστερη μεταγωγή του στο Βέλγιο για την εκεί έκτιση της ποινής του.

3 — Επισημαίνεται ότι η διάταξη αυτή καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με τον νέο τίτλο 4α που εισήγαγε η απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για την τροποποίηση των αποφάσεων-πλαisiών 2002/584/ΔΕΥ, 2005/214/ΔΕΥ, 2006/783/ΔΕΥ, 2008/909/ΔΕΥ, και την κατοχύρωση, δια του τρόπου αυτού, των δικονομικών δικαιωμάτων των προσώπων και την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων που εκδίδονται ερήμην του ενδιφερόμενου προσώπου στη δίκη (ΕΕ L 81 της 27.3.2009, σ. 24).

34. Αυτή ακριβώς η αδυναμία των βελγικών δικαστηρίων να εξαρτήσουν την παράδοση του I.B. από μεταγενέστερη επιστροφή του προς έκτιση της ποινής στο κράτος διαμονής του συνιστά το αποτέλεσμα που αμφισβητεί τόσο το πρωτοδικείο της Nivelles όσο και το Cour Constitutionnelle.

V — Επί του πρώτου και του δευτέρου ερωτήματος

35. Με το πρώτο του ερώτημα, το Cour Constitutionnelle ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει αν ένα ένταλμα συλλήψεως με σκοπό την εκτέλεση αποφάσεως εκδοθείσας ερήμην, που δεν αποτελεί δεδουλευμένο δεδομένου ότι μπορεί νομίμως να ζητηθεί εκ νέου εκδίκαση, συνιστά ένταλμα συλλήψεως για την εκτέλεση ποινής ή για την άσκηση ποινικής δίωξης. Αντιθέτως, με το δεύτερο ερώτημα το Cour Constitutionnelle ερωτά αν, στην περίπτωση κατά την οποία το εκδιδόμενο από τις ρουμανικές αρχές ένταλμα αποτελεί ένταλμα με σκοπό την εκτέλεση ποινής, έχει το πρωτοδικείο της Nivelles την εξουσία να εξαρτήσει την παράδοση του I.B. από τον όρο να μεταχθεί στο κράτος εκτέλεσεως προκειμένου να εκτίσει εκεί την ποινή ή το στερητικό της ελευθερίας μέτρο που ενδεχομένως του επιβλήθηκε με απόφαση έχουσα ισχύ δεδουλευμένου στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος.

36. Μολονότι τα ερωτήματα αφορούν προφανώς διαφορετικά ζητήματα, φρονώ ότι η απάντηση που πρέπει να δοθεί μπορεί να είναι κοινή. Όπως θα εκθέσω εν συνεχεία, ο κεντρικός πυρήνας της υπό κρίση υποθέσεως εντοπίζεται στην ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στα άρθρα 4, παράγραφος 6, και 5, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιο, οσάκις ένα ένταλμα συλλήψεως σκοπεύει στην επιστροφή ενός προσώπου στο κράτος εκδόσεως του εν λόγω εντάλματος για να δικαστεί εκεί εκ νέου. Ο συγκεκριμένος χαρακτηρισμός του εντάλματος είναι δευτερεύουσας σημασίας στο μέτρο που, όπως θα αποδείξω εν συνεχεία, η απόφαση-πλαίσιο μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εξασφαλίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, οι εγγυήσεις που προβλέπουν οι προαναφερθείσες διατάξεις, ήτοι η άρνηση παραδόσεως ή η εξάρτησή της

από όρους, μπορούν να παρασχεθούν σε ένα πρόσωπο ανεξαρτήτως του τύπου τον οποίο περιβάλλεται το ένταλμα συλλήψεως που έχει εκδοθεί κατά του προσώπου αυτού.

37. Ως αφετηρία, είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι η απόφαση-πλαίσιο σκοπεύει στην αντικατάσταση του πολυμερούς συστήματος εκδόσεως μεταξύ των κρατών μελών από ένα σύστημα παραδόσεως, μεταξύ δικαστικών αρχών, των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή είναι ύποπτα, με σκοπό την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων ή την άσκηση διώξεων, σύστημα το οποίο βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισεως⁴. Προς τούτο, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιοι ορίζει ότι τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιοι.

38. Στηριζόμενο στη θέση αυτή, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οποιαδήποτε εθνική διάταξη περιορίζει τους λόγους που δικαιολογούν τη μη εκτέλεση «απλώς ενισχύει το σύστημα παραδόσεως που θεσπίζει η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο υπέρ ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης»⁵. Τούτέστιν: όσο πιο περιορισμένα είναι τα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας που οι εθνικοί νομοθέτες αφήνουν στα δικαστήρια για να αποφασίζουν τη μη εκτέλεση εντάλματος συλλήψεως, τόσο περισσότερο ενισχύεται το σύστημα συνεργασίας που καθιερώνει η απόφαση-πλαίσιο. Σύμφωνα με το Δικαστήριο,

4 — Απόφαση της 3ης Μαΐου 2007, C-303/05, *Advocaten voor de Wereld* (Συλλογή 2007, σ. I-3633, σκέψη 28).

5 — Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009, C-123/08, *Wolzenburg* (Συλλογή 2010, σ. I-9621, σκέψη 58).

«περιορίζοντας τις καταστάσεις όπου η δικαστική αρχή εκτελέσεως μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, απλώς [διευκολύνεται η] παράδοση των εκζητούμενων, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, που καθιερώνει το άρθρο 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584, η οποία αποτελεί τον ουσιώδη κανόνα που θεσπίζει η εν λόγω απόφαση-πλαisiού»⁶.

της αποφάσεως-πλαisiού, που επιτρέπει στο δικαστήριο εκτελέσεως να εξαρτά την παράδοση του ερήμεν καταδικασθέντος από την παροχή σε αυτόν του δικαίωματος να δικαστεί εκ νέου. Η διάταξη αυτή ενσωματώνει τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στον τομέα αυτόν⁷ και θεωρεί δεδομένες τις εγγυήσεις υπέρ ενός προσώπου στην κατάσταση του I.B., στο μέτρο που του εξασφαλίζει τη δυνατότητα να δικαστεί εκ νέου, τηρουμένων όμως όλων των εγγυήσεων.

39. Κατά συνέπεια, από την περιορισμένης εκτάσεως νομολογία που έχει αναπτυχθεί μέχρι σήμερα μπορεί να συναχθεί ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ερμηνεύουν συσταλτικώς τους προαιρετικούς λόγους του άρθρου 4 της αποφάσεως-πλαisiού, καθώς και τις απαιτούμενες εγγυήσεις που περιέχονται στο άρθρο 5 αυτής. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί οποιαδήποτε διασταλτική ερμηνεία βάσει της οποίας η εφαρμογή ενός όρου περί μη εκτελέσεως, όπως είναι αυτός που προβλέπει το προαναφερθέν άρθρο 5, παράγραφος 3, για τα εντάλματα συλλήψεως που έχουν σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης, επεκτείνεται και στα εντάλματα συλλήψεως με σκοπό την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφάλειας.

41. Μολονότι η ερμηνεία αυτή βρίσκει έρεισμα στο γράμμα της αποφάσεως-πλαisiού, δεν τη συμμερίζομαι. Αντιθέτως, φρονώ ότι δεν μπορεί να εισάγονται εξαιρέσεις από το δικαίωμα του καταδικασθέντος να εκτίσει την ποινή του στο κράτος διαμονής του ακόμα και όταν ζητείται η εκ νέου εκδίκαση.

42. Πρώτον, τονίζεται ότι, με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ουδέποτε κρίθηκε ότι οι λόγοι της μη εκτελέσεως και η εξάρτηση της παράδοσης υπό όρους, που προβλέπονται αντιστοίχως από τα άρθρα 4 και 5 της αποφάσεως-πλαisiού, πρέπει να ερμηνεύονται στενά. Αντιθέτως, η απόφαση Wolzenburg, κατά τρόπο κατηγορηματικό, αποφεύγει

40. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 5, παράγραφος 1,

7 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Goddi κατά Ιταλίας της 9ης Απριλίου 1984, § 27, Ekbatani κατά Σουηδίας της 26ης Μαΐου 1988, § 25, Pfeifer και Plankl κατά Αυστρίας της 25ης Φεβρουαρίου 1992, § 37, Van Geyselghem κατά Βελγίου της 21ης Ιανουαρίου 1999, § 34, και Poitrimol κατά Γαλλίας της 23ης Νοεμβρίου 2003, § 31.

6 — Προαναφερθείσα απόφαση Wolzenbrug (σκέψη 59).

ακριβώς να επιβάλει μια συγκεκριμένη ερμηνεία των διατάξεων αυτών, ακόμα και όταν εκτιμά ότι «τα κράτη μέλη διαθέτουν οπωσδήποτε, κατά την εφαρμογή [διατάξεως όπως το άρθρο 4] *ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως*»⁸. Με τον τρόπο αυτόν, το Δικαστήριο απέφυγε τόσο να κάνει λόγο για στενή ερμηνεία όσο και να αναγνωρίσει ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως. Αντιθέτως, το περιθώριο των κρατών μελών είναι «ορισμένο», σε καμία περίπτωση όμως δεν χαρακτηρίζεται ευρύ.

των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όσον αφορά τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται ερήμην, πρέπει να επισημανθεί εξίσου ότι τα άρθρα 4, παράγραφος 6, και 5, παράγραφος 3, αντανακλούν επίσης μια επιταγή που προβλέπει η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και η νομολογία του αντιστοίχου δικαστηρίου⁹. Η ευχέρεια του καταδικασθέντος να εκτίσει την ποινή του στον τόπο όπου έχει τους προσωπικούς και συναισθηματικούς του δεσμούς αποτελεί εγγύηση αντλούμενη από το άρθρο 8 της Σύμβασης που η απόφαση-πλαίσιο θέλησε να κατοχυρώσει. Επιπροσθέτως, οι εξαιρέσεις αυτές σκοπούν επιπλέον «στο να μπορεί η δικαστική αρχή εκτέλεσης να μεριμνήσει ιδιαίτερα ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες κοινωνικής επανένταξης του εκζητουμένου μετά την έκτιση της ποινής του»¹⁰, πράγμα που αποτελεί αρχή η οποία σε ορισμένα κράτη μέλη συνιστά τον απώτερο σκοπό του ποινικού δικαίου¹¹.

43. Δεύτερον, και σε συνάρτηση με τα προεκτεθέντα, φρονώ ότι η ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο γράμμα και στους σκοπούς της αποφάσεως-πλαισίου πρέπει να λάβει υπόψη όλους τους επιδιωκόμενους από την εν λόγω πράξη σκοπούς. Μολονότι αληθεύει ότι η αμοιβαία αναγνώριση αποτελεί μέσο που ενισχύει τη συνοχή του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, είναι εξίσου βέβαιο ότι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών συνιστά προϋπόθεση που νομιμοποιεί την ύπαρξη και την ανάπτυξη του εν λόγω χώρου. Η απόφαση-πλαίσιο επανειλημμένως αντικατοπτρίζει την άποψη αυτή με τις αιτιολογικές σκέψεις 10, 12, 13 και 14, καθώς και με το άρθρο 1, παράγραφος 3. Συνεπώς, μολονότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, καθιερώνει μια εγγύηση αναγνωριζόμενη από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

44. ¹²Επιπλέον, η ανάγκη να ερμηνευτεί η απόφαση-πλαίσιο υπό το πρίσμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατέστη επιτακτικότερη κατόπιν της θέσεως σε ισχύ του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που καθιερώνει με το άρθρο 7 το δικαίωμα στο σεβασμό της

8 — Προαναφερθείσα απόφαση Wolzenburg (σκέψη 61, η υπογράμμιση δική μου).

9 — Βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, αποφάσεις Mehemí κατά Γαλλίας της 26ης Σεπτεμβρίου 1997, § 34, 1997-VI, Dalia κατά Γαλλίας της 19ης Φεβρουαρίου 1998, § 52, 1998-I, Boulif κατά Ελβετίας της 2ας Ιουλίου 2001, §§ 39, 41 και 46, 2001-IX, Sen κατά Países Bajos της 21ης Δεκεμβρίου 2001, § 40, Amrollahi κατά Δανίας της 11ης Ιουλίου 2002, §§ 33 έως 44, και Slivenko κατά Λιθουανίας της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, § 94.

10 — Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, C-66/08, Kozłowski (Συλλογή 2008, σ. I-6041, σκέψη 45) και προαναφερθείσα απόφαση Wolzenburg (σκέψη 62).

11 — Βλ., για παράδειγμα, άρθρα 27, παράγραφος 3, του ιταλικού Συντάγματος, καθώς και άρθρο 25, παράγραφος 2, του ισπανικού Συντάγματος.

12 —

ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Η νομολογία που το Δικαστήριο έχει αναπτύξει μέχρι σήμερα στον τομέα αυτόν επικεντρώθηκε ειδικότερα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, χωρίς ωστόσο να αναμειχθεί ευθέως στη σχέση μεταξύ του δικαιώματος αυτού και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Το αποτέλεσμα αυτό ευλόγως επηρεάζεται από το γεγονός ότι οι αποφάσεις Kozłowski και Wolzenburg εκδόθηκαν πριν τη θέση σε ισχύ του Χάρτη. Εντούτοις, από 1ης Δεκεμβρίου 2009, τα άρθρα 4, παράγραφος 6, και 5, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλασίου επιβάλλεται να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα του προαναφερθέντος άρθρου 7 του εν λόγω Χάρτη. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν ευσταθεί το επιχειρήμα περί στενής ερμηνείας που εκτίθεται με τα σημεία 38 έως 40 των παρούσων προτάσεων.

45. Τρίτον, η βούληση του Ευρωπαϊού νομοθέτη δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό τέτοια έννοια ώστε να καταλήγει σε αποτέλεσμα που αντίκειται προς τους επιδιωκόμενους από αυτόν σκοπούς. Αυτό που προτείνω στο Δικαστήριο δεν είναι να προβεί σε ερμηνεία σύμφωνη με τους σκοπούς της αποφάσεως-πλασίου, αλλά μάλλον να αποφύγει μια αντίθετη προς τους σκοπούς αυτούς ερμηνεία. Το συμπέρασμα αυτό προϋποθέτει ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ανωτέρω εκτεθείσα στενή ερμηνεία (της οποίας προτείνω την απόρριψη) δεν συνάδει με την απόφαση-πλαίσιο, αλλά ούτε και με τα θεμελιώδη δικαιώματα

που η εν λόγω νομοθετική πράξι σκοπεί να κατοχυρώσει.

46. Επιπλέον, τα προεκτεθέντα επιχειρήματα αποδεικνύουν κατά τρόπο πειστικό ότι το γεγονός ότι η απόφαση-πλαίσιο δεν προβλέπει ρητώς τη δυνατότητα να εξαρτηθεί από όρους η εκτέλεση εντάλματος που έχει σκοπό την εκτέλεση ποινής υπό συνθήκες παρόμοιες με εκείνες της υπό κρίση υποθέσεως δεν πρέπει να αποδοθεί σε συνειδητή νομοθετική επιλογή, που αποτελεί επακόλουθο σαφούς και συγκεκριμένης πολιτικής βούλησης. Αντιθέτως, φρονώ ότι η αποσιώπηση αυτή οφείλεται σε πλημμέλεια της νομοθετικής τεχνικής, η οποία μπορεί και πρέπει να θεραπευτεί μέσω της ερμηνείας, χωρίς να απαιτείται η δημιουργία νέου λόγου που δικαιολογεί τη μη εκτέλεση.

47. Παρά το γεγονός ότι η ερμηνεία που μόλις πρότεινα παρέχει τη δυνατότητα να δοθεί ευθέως απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το Cour Constitutionnelle, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ζήτημα του χαρακτηρισμού του εντάλματος συλλήψεως υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως είναι μάλλον διφορούμενο. Συναφώς, το Βέλγιο και η Πολωνία ισχυρίστηκαν ότι η εκτέλεση ερήμην εκδοθείσας αποφάσεως, δυνάμενης να προσβληθεί με έκτακτο ένδικο μέσο, συνιστά ένταλμα με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλασίου. Αντιθέτως, ο Ι.Β., η Σουηδία, η Γερμανία, η Αυστρία, και η Επιτροπή τάσσονται συλλογικά υπέρ της απόψεως ότι πρόκειται για

ένταλμα με σκοπό την εκτέλεση ποινής, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 6, της αποφάσεως-πλαίσιου.

48. Προκαταρκτικώς, δέχομαι ότι οι ισχυρισμοί όλων των παρεμβαίνόντων είναι εν μέρει ορθοί, δεδομένου ότι ο I.B. θα παραδοθεί στη Ρουμανία προκειμένου να εκτίσει ποινή η οποία, ακριβώς λόγω της επιβολής της με ερήμην εκδοθείσα απόφαση, παρέχει δικαίωμα να ζητηθεί εκ νέου εκδίκαση της υποθέσεως με τις εγγυήσεις που αρχικώς δεν είχαν εξασφαλιστεί. Εντούτοις, δεν πιστεύω ότι το ένταλμα συλλήψεως που εκδόθηκε κατά του I.B. πρέπει αναγκαστικά να φέρει τον ένα ή τον άλλο χαρακτηρισμό. Αντιθέτως, φρονώ ότι ένα ένταλμα όπως αυτό της υπό κρίση υποθέσεως μπορεί να καταταγεί σε αμφότερες τις κατηγορίες, σε συνάρτηση όμως με τη χρονική συγκυρία και τη συμπεριφορά του θιγόμενου προσώπου.

49. Συγκεκριμένα, ένα ένταλμα συλλήψεως που εκδίδεται προς εκτέλεση ερήμην εκδοθείσας αποφάσεως θα έχει στο κράτος μέλος εκδόσεώς του πάντα τη μορφή εντάλματος για την εκτέλεση ποινής ή στερητικού της ελευθερίας μέτρου ασφάλειας. Ο διεθνικός χαρακτήρας του εντάλματος συλλήψεως συνεπάγεται ότι η κατάσταση αυτή θα ανακύπτει συχνά, και η απόφαση-πλαίσιο, εν γνώσει της πραγματικότητας αυτής, ενσωματώνει τις εγγυήσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, ακριβώς προκειμένου να αποφευχθεί η προβολή των δικαιωμάτων άμυνας που προκαλείται από τις ερήμην εκδιδόμενες

αποφάσεις. Κατά τον χρόνο εκδόσεως του εντάλματος συλλήψεως, είναι προφανές ότι το κράτος εκδόσεως προβαίνει στην ενέργεια αυτή με σκοπό την εκτέλεση ποινής, τούτο δε δεν μπορεί να έχει άλλως δεδομένου ότι δεν είναι γνωστό αν το θιγόμενο πρόσωπο θα αντιταχθεί στην παράδοσή του ή όχι, ή αν θα ζητήσει να δικαστεί εκ νέου. Τούτο εξαρτάται αποκλειστικά από το εν λόγω πρόσωπο, το οποίο, μόλις του κοινοποιηθεί το ένταλμα συλλήψεως, θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τη διαδικασία των άρθρων 11 και 13 της αποφάσεως-πλαίσιου καθώς επίσης και να ζητήσει από το δικαστήριο του κράτους εκτελέσεως, αν το όργανο αυτό δεν το έχει ήδη πράξει, να εξασφαλίσει την τήρηση των εγγυήσεων που προβλέπουν τα άρθρα 3 και 5 της εν λόγω πράξης.

50. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ένταλμα συλλήψεως που παρέχει τη δυνατότητα στον κατηγορούμενο να δικαστεί εκ νέου στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος συνιστά τυπικώς ένταλμα εκτελέσεως ποινής ή μέτρου ασφάλειας, το οποίο, κατά τη στιγμή που το θιγόμενο πρόσωπο δηλώνει ότι επιθυμεί να δικαστεί εκ νέου, μετατρέπεται ουσιαστικά σε ένταλμα για την άσκηση ποινικής δίωξης. Η μετάλλαξη αυτή ουδόλως μπορεί να συνεπάγεται απώλεια των εγγυήσεων που προβλέπει η απόφαση-πλαίσιο για κάθε πρόσωπο κατά του οποίου έχει εκδοθεί ένταλμα συλλήψεως. Αντιθέτως, το αποτέλεσμα που παράγει το προαναφερθέν άρθρο 5, παράγραφος 1, το οποίο σκοπεύει στην επίλυση του προβλήματος που εγείρουν οι ερήμην εκδιδόμενες αποφάσεις, μπορεί μεν να συνίσταται στην αλλαγή της φύσεως του εντάλματος συλλήψεως, εντούτοις δεν θίγει τα δικαιώματα που χορηγεί το δίκαιο της Ένωσης στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

51. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 5, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαϊσίου υπό την έννοια ότι, οσάκις πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαϊσίου, επιτρέπεται σε κράτος μέλος εκτελέσεως ενός εντάλματος που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφάλειας να εξαρτήσει την εκτέλεση του εν λόγω εντάλματος από τον όρο ότι το κράτος εκδόσεως παρέχει την εγγύηση ότι το θιγόμενο πρόσωπο, που είναι υπήκοος του κράτους εκτελέσεως ή διαμένει σε αυτό, θα μεταχθεί στο κράτος αυτό προκειμένου, εφόσον συντρέχει λόγος, να εκτίσει στο έδαφός του την ποινή ή το μέτρο ασφάλειας που του έχει επιβληθεί.

VI — Το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα

52. Κατόπιν των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν στο προηγούμενο σημείο, το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα καθίστανται άνευ αντικειμένου. Κατά την άποψή μου, η απάντηση που προτείνω να δοθεί στα πρώτα δύο ερωτήματα όχι μόνον είναι ορθή λαμβανομένων υπόψη των σκοπών που επιδιώκει η απόφαση-πλαίσιο, αλλά επίσης συνάδει και με την ερμηνεία της εν λόγω αποφάσεως-πλαϊσίου υπό το πρίσμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι παρέλκει η εξέταση των λοιπών ερωτημάτων που υπέβαλε το Cour Constitutionnelle.

VII — Πρόταση

53. Κατόπιν των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα υποβληθέντα από το Cour Constitutionnelle προδικαστικά ερωτήματα ως εξής:

«Το άρθρο 5, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαϊσίου έχει την έννοια ότι, οσάκις πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως-πλαϊσίου, επιτρέπεται σε κράτος μέλος εκτελέσεως ενός εντάλματος που έχει εκδοθεί με σκοπό την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφάλειας να εξαρτήσει την εκτέλεση του εν λόγω εντάλματος από τον όρο ότι το κράτος εκδόσεως του εντάλματος παρέχει την εγγύηση ότι το θιγόμενο πρόσωπο, που είναι υπήκοος του κράτους εκτελέσεως ή διαμένει σε αυτό, θα μεταχθεί στο κράτος αυτό προκειμένου, εφόσον συντρέχει λόγος, να εκτίσει στο έδαφός του την ποινή ή το μέτρο ασφάλειας που του έχει επιβληθεί.»